

qüestió tan seriosa i important com és ara el demanar pels altres. Dedicava quasi quatre pàgines a rebatre l'oració de petició. Després de llegir-les diverses vegades, l'autor no m'ha convençut ni poc ni molt. Penso en la praxi eclesial dels beats Joan XXIII i Teresa de Calcuta; per a ells la pregària d'intercessió tingué una importància capital. El Parenostre és un mosaic de peticions, moltes paràboles evangèliques alludeixen a l'oració de petició i intercessió. Tot i això, no sóc qui per treure mèrits a aquest llibre valorés en tots els altres aspectes del coneixement de Jesucrist i d'unificació de la vida en la vivència intensa de la fe. — *Pau Zuzama*

Guillermo PONS: *Europa, tierra de santos, Descubrir sus raíces cristianas*, Madrid: Ciudad Nueva, 2004 («Raíces»), 314 p.

G. Pons nascut a Menorca el 1931. Sacerdot, doctorat en Història de l'Església per la Universitat Gregoriana, fou professor en el Seminari de Menorca i en el d'Abancay (Perú). És autor d'una vintena de llibres.

El lector es troba davant un llibre de geografia i història eclesial i santoral. Sants molt coneguts barrejats amb d'altres quasi totalment ignorats conformen el gruix d'aquest volum que insisteix en les arrels cristianes de la comunitat europea, o en els estats units d'Europa, si així es pot parlar. La vida monàstica tingué un paper molt important en el seu desenvolupament cristià, com ho demostren les importants figures que configuraren Europa, per exemple Sant Benet, Sant Ciril i Sant Metodi.

Són molts els màrtirs que segueixen el Crist des de l'inici del Cristianisme fins a les acaballes del segle XX i encara continuen tot just començat el nou segle. És interessant el capítol dedicat a la muntanya santa de l'Àthos i al monestir medieval de santa Brígida de Suècia que encara subsisteix en l'actualitat.

Guillermo Pons ens ofereix una visió àgil i lluminosa del paisatge europeu en la riquesa del seu santoral. — *Pau Zuzama*

El caminar histórico de la santidad cristiana, Ed. XXIV SIMPOSIO INTERNACIONAL DE TEOLOGIA DE LA UNIVERSIDAD DE NAVARRA, Pamplona: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Navarra, 2004, 660 p.

Es tracta dels textos de les ponències i comunicacions d'un congrés celebrat a Pamplona el 2003 sobre el «caminar històric» cap a la santedat que hi ha hagut a l'Església des dels inicis de l'època contemporània, concretament des de 1850, fins al Concili Vaticà II. El seu tema central s'inspira en la carta apostòlica *Novo millennio ineunte* sobre la crida universal a la santedat. El fil conductor del simposi i l'oportunitat en realitzar-lo ens semblen coincidents amb la canonització del P. Escrivà de Balaguer. Els seus trenta-nou ponents i comunicants procedeixen de tot arreu i gairebé tots pertanyen a organismes docents importants. Ens sembla, però, que al costat de contribucions científicament importants que fan valorar molt positivament aquesta publicació, n'hi ha d'altres que deixen entendre que formar part del «poble sant de Déu», de què tant ens parla Sant Pau, només seria una obra pròpia i no pas un do gratuït de Déu. Es podria creure equivocadament que seria similar a la consecució d'un èxit en altres ordes. Amb el valor afegit de ser un model individual i col·lectiu pels altres. Perquè en el fons, el que mouria aquest comportament seria un afany d'èxit per assegurar-se la salvació, que només depèn de Déu. — *Pere Busquets*

Anselm GRÜN: *Elogio del silencio*, Santander: Sal Terrae, 2004 («ST Breve», 43), 109 p.

Fa poc temps, aquesta mateixa editorial va publicar un llibre-entrevista a l'autor: *Un largo y gozoso camino: las claves de mi vida*. Al final d'aquest llarg i sucosa entre-